

สารบัญ

สรรพากรสาร

สารบัญ

CONTENTS

CONTENTS

ปีที่ 62 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

**กิจการ
เฉพาะอย่าง**
ที่กฎหมายกำหนดให้
ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

16 ● ● ●

- 43 ราคาน้ำมันดิบโลกตกต่ำ กรมสรรพากรได้หรือเสียอะไร
- 59 ฎีกาภาษี : สิทธิในการอุทธรณ์การประเมินภาษีอากรต่อศาล
- 71 บัญชี NPAEs กับภาษี ตอน สัญญาเช่าดินปลูกไม้ให้เช่า
- 81 Welcome to AEC : เล่าเรื่องภาษีเพื่อการลงทุนในลาว (Tax Issues on Investment in the Lao People's Democratic Republic)
- 93 คำวินิจฉัยกฎหมายภาษีสรรพากร : สารพันปัญหาภาษีซื้อและภาษีขาย

UNIVERSITY OF THE SAIGON EDITOR

บรรณาธิการ

บรรณาธิการ

EDITOR

บทกรรณเทศกา

แห่งเดือนกุมภาพันธ์
ที่มักจะมาเคียงคู่กันตามหนังสือของทุกปี ก็คือวันแห่งความรัก
และเทศกาลวันตรุษจีน ซึ่งไม่ใช่ประเพณีไทยดั้งเดิมทั้งสอง
รายการ แต่เมื่อสังคมต้องประกอบด้วยกลุ่มคนหลากหลาย
และเปิดรับอย่างใจกว้าง เทศกาลประเพณีวัฒนธรรมไหนๆ
ก็สร้างสรรค์ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน วันแห่งความรัก
ก็ขอพรให้ได้รับความรัก เทศกาลวันตรุษจีน ก็ขอพรให้ร่ำรวย
ไม่ขัดสนผิดเคือง แล้วคุณผู้อ่านขอพรอะไรให้ตัวเองในสอง
เทศกาลนี้..

กิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะอาจจะถูกมองว่า
อยู่ในวงจำกัด หากแต่ในวงผู้ที่ศึกษาเรื่องภาษีจะพบว่ามีประเด็น
ปัญหาที่ต้องขอหารือแนวทางปฏิบัติอยู่เสมอๆ **เรื่องจากปก**
จากผู้เขียนซึ่งค้นคว้าเรื่องดังกล่าวมาระยะหนึ่งจึงขอเสนอ
ประเด็นว่าด้วย**กิจการที่เข้าข่ายต้องเสียหรือได้รับยกเว้นภาษี**
ธุรกิจเฉพาะแต่ก็ยังคงต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอีก เหตุใดจึงมี
ธุรกรรมประเภทดังกล่าวต้องศึกษาจากเนื้อหาในเล่ม ส่วน
ราคาน้ำมันที่ทำให้ผู้บริโภค (รายใหญ่) อย่างเราอึดปัสไป
ตามๆ กันนั้น กลับส่งผลมาถึงเรื่องของภาษีอากรได้อย่างไร
มีบทวิเคราะห์นำเสนอในฉบับนี้เช่นเดียวกัน

● ● ● UK.

คณะผู้จัดทำ

ผู้อุปถัมภ์ อธิบดีกรมสรรพากร

ที่ปรึกษา ที่ปรึกษาฯ รองอธิบดี

ผู้อำนวยการสำนัก ผู้ตรวจราชการ

สรรพากรภาค 1-12 สรรพากรพื้นที่

ประธานกรรมการบริหารสรรพากรสาส์น ชนาทิพย์ วีระสืบพงศ์

คณะกรรมการบริหารสรรพากรสาส์น กวิษ วิบุลยกุล

วิชากรณ์ มาตยานันท์

ทัศนีย์ มหานครกิตติวงศ์

พัชชา พงศ์กิจวิบูลย์

นงพาง บุญเยี่ยม

แพตริเซีย มงคลวนิช

บรรณาธิการอำนวยการ ทัศนีย์ มหานครกิตติวงศ์

บรรณาธิการบริหาร ฉันทนา วินิจจะกุล

คณะทำงานวิชาการ ชุมพร เสนโสม มงคล ชนาคนิต

กัมปนาท บุญรอด วุฒิพงษ์ ศิริจันทร์านนท์

สุดคนึง สมบูรณ์วงศ์ ดร.ยาริกา เรืองศิริ เรืองฤทธิ์ เรืองเนตร

ผู้จัดการฝ่ายขายและโฆษณา สุวรรณี ศรีวิคมี

ฝ่ายขายและโฆษณา นฤทธิ์ สมนึก ประมาต บุญโกศล

วันทีย์ เจียมสินดี มานิตย์ พิริยะสุวรรณค์

พันทิพย์ สาสิงห์ ศศิธร เจียรนัยณะกิจ

ผู้จัดการฝ่ายบัญชี วรารวรรณ กิจวิชา

ผู้จัดการฝ่ายการเงิน ปรียาดา ธรรมณางกูร

ผู้สอบบัญชี บุญงาม มั่นทิม

ฝ่ายสมาชิก สรรพากรสาส์น

ชั้น 1 อาคารสวัสดิการ กรมสรรพากร

เลขที่ 90 ถนนพหลโยธิน ซอย 7 แขวงสามเสนใน

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 02-617-3239, 02-272-9558, 02-272-9559

www.sanpakomsarn.com

E-mail : sanpakomsarn@rd.go.th

พิมพ์ที่ : บริษัท พงษ์วิรินทร์การพิมพ์ จำกัด

299-299/1 หมู่ 10 สุขุมวิท 107 ต.สำโรงเหนือ

อ.เมืองสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ 10270

© บทความและข้อคิดเห็นทั้งหมดภายในสรรพากรสาส์น

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย หากนำไปเผยแพร่ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใด

และในสื่อใดๆ จะต้องได้รับอนุญาตจากสรรพากรสาส์นแล้วเท่านั้น

หากผู้ใดละเมิดไม่ว่าการลอกเลียนหรือนำส่วนหนึ่งส่วนใด

ของบทความไปใช้ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายบัญญัติไว้สูงสุด

กิจการ เฉพาะอย่าง ที่กฎหมายกำหนดให้ ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

● กับปัทมา บุณยσοค*

ภาษีธุรกิจเฉพาะ (Specific Business Tax) เป็นภาษีที่เก็บจากการบริโภคหรือการบริการเฉพาะอย่าง โดยประมวลรัษฎากรบัญญัติไว้ ตั้งแต่ประมวลรัษฎากร มาตรา 91 ถึง มาตรา 91/21 และผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่ ผู้ประกอบกิจการที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรมาตรา 91/2 ทั้งนี้ ไม่ว่า ผู้ประกอบการนั้นจะเป็นบุคคลธรรมดา บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่น แต่ถ้าผู้ประกอบการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะมีรายรับจากการประกอบกิจการอย่างอื่นอีกซึ่งเป็นรายรับจากการประกอบกิจการ

เฉพาะอย่างทั้งที่มีใช้กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะที่จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม จะมีหลักเกณฑ์และแนววินิจฉัยอย่างไรจึงจะถูกต้องและแม้ว่าข้อกำหนดดังกล่าวดูเหมือนจะเกี่ยวข้องกับกิจการเฉพาะอย่างที่ไม่กว้างขวางนัก แต่มักจะพบเป็นประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติอยู่เสมอ

สาระสำคัญของกิจการเฉพาะอย่างที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ประมวลรัษฎากรกำหนดว่า การประกอบกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 91/2 แห่ง

“สรรพากรสาส์น” ปีที่ 62 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558

* บัณฑิตกร สำนักกฎหมาย กสบสรรพากร

ประมวลรัษฎากร และถ้าการประกอบกิจการใด อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ หรือได้รับ ยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ กิจการนั้นย่อมไม่อยู่ใน บังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เว้นแต่การประกอบ กิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะนั้น เป็นการประกอบกิจการเฉพาะอย่างของกิจการ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 91/2 ซึ่งการประกอบ กิจการต่างๆ เหล่านี้ต้องอยู่ในบังคับต้องเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 91/4 แห่งประมวล- รัษฎากร ได้แก่

- (1) กิจการเฉพาะอย่างที่มีใช้กิจการที่ เกี่ยวเนื่องโดยตรงกับกิจการตามมาตรา 91/2
- (2) กิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับกิจการตามมาตรา 91/2¹ ซึ่งพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้เป็นกิจการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

1. กิจการตามที่กำหนดไว้ ในมาตรา 91/2

มาตรา 91/2 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับ มาตรา 91/4² การประกอบกิจการดังต่อไปนี้ ในราชอาณาจักร ให้อยู่ในบังคับต้องเสียภาษี- ธุรกิจเฉพาะตามบทบัญญัติในหมวดนี้

- (1) การธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยการ ธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายเฉพาะ
- (2) การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจ หลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
- (3) การรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วย การประกันชีวิต
- (4) การรับจำนำตามกฎหมายว่าด้วย โรงรับจำนำ
- (5) การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยง ธนาคารพาณิชย์
- (6) การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้า หรือหากำไร ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้อาโดย วิธีใดก็ตาม ทั้งนี้ เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยพระราช- กฤษฎีกา
- (7) การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมาย ว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใน ตลาดหลักทรัพย์
- (8) การประกอบกิจการอื่นตามที่กำหนด โดยพระราชกฤษฎีกา”

¹ ในกรณีที่มีปัญหาว่ากิจการใดเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการตามมาตรา 91/2 หรือไม่ อธิบดีจะเสนอให้คณะกรรมการ วินิจฉัยภาษีอากรพิจารณากำหนดขอบเขตและเงื่อนไขของการประกอบกิจการก็ได้ และเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรได้วินิจฉัย แล้ว ให้ประกาศคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรในราชกิจจานุเบกษา

² คำว่า ภายใต้บังคับมาตรา 91/4 หมายความว่า เป็นข้อยกเว้นประมวลรัษฎากร มาตรา 91/2 ซึ่งโดยหลักเป็นกิจการที่จะต้องเสีย ภาษีธุรกิจเฉพาะ

ซึ่งจะพิจารณากิจการตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 91/2 ข้างต้นได้ดังนี้

(1) การธนาคารตามกฎหมายว่าด้วย การธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายเฉพาะ

(2) การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจ หลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

ทั้ง (1) และ (2) เป็นกิจการตามที่กำหนด ไว้ในประมวลรัษฎากรมาตรา 91/2 (1) (2) ซึ่งจะ อธิบายโดยสังเขปได้ดังนี้

กฎหมายที่ควบคุมกิจการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ได้แก่ พระราชบัญญัติ ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551³ ซึ่งตามประมวลรัษฎากรกำหนดให้กิจการ สถาบันการเงินเป็นกิจการที่อยู่ในบังคับต้อง เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้ให้ความหมายของคำว่าสถาบันการเงินไว้ ดังนี้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(1) ธนาคารพาณิชย์⁴

(2) บริษัทเงินทุน⁵

(3) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์⁶

“ธุรกิจธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า การประกอบธุรกิจรับฝากเงินหรือรับเงินจาก ประชาชนที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อ สิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์จาก เงินนั้นโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขาย ตัวแลกเปลี่ยนหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื้อขาย เงินปรริววรรตต่างประเทศ

“ธุรกิจเงินทุน” หมายความว่า การประกอบ ธุรกิจรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่ต้อง จ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอัน กำหนดไว้ ซึ่งมีใช้การรับฝากเงินหรือรับเงินไว้ใน บัญชีที่จะเบิกถอนโดยใช้เช็ค และใช้ประโยชน์จาก เงินนั้นโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขาย ตัวแลกเปลี่ยนหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด

“ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์” หมายความว่า การประกอบธุรกิจรับฝากเงินหรือรับเงินจาก ประชาชนที่จะจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนด ไว้ และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

³ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยกเลิกพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 โดยได้รวมกิจการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ให้เป็นธุรกิจที่อยู่ภายใต้บังคับการควบคุมโดยพระราชบัญญัติ ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

⁴ “ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึง ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และสาขาของธนาคารพาณิชย์ ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์

⁵ “บริษัทเงินทุน” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเงินทุน

⁶ “บริษัทเครดิตฟองซิเอร์” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

(1) การให้กู้ยืมเงินโดยวิธีรับจำนองอสังหาริมทรัพย์

(2) การรับซื้ออสังหาริมทรัพย์โดยวิธีขายฝาก

สถาบันการเงินดังกล่าว เมื่อได้ประกอบกิจการตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ถ้ามีรายรับจากการประกอบกิจการเกิดขึ้นต้องนำมาเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ เช่น มีรายรับประเภทดอกเบี้ยจากการให้กู้ยืม ดอกเบี้ยหุ้นกู้ เป็นต้น

ส่วนบริษัทหลักทรัพย์ไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นธุรกิจสถาบันการเงิน แต่เป็นธุรกิจหลักทรัพย์ซึ่งอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยธุรกิจหลักทรัพย์เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

(3) การรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

กรณีค่าเบี้ยประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล⁷

กรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลเป็นกรมธรรม์ที่มุ่งเฉลี่ยภัยอันเนื่องจากการตาย การสูญเสียอวัยวะ หรือทุพพลภาพของบุคคลหนึ่งเป็นสำคัญจึงถือเป็นการรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้นหากบริษัทฯ ออกกรมธรรม์

ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลและหรือกรมธรรม์ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลและประกันสุขภาพจะต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะในอัตราร้อยละ 2.75 ของรายรับ (รวมภาษีบำรุงท้องที่) ตามมาตรา 91/6 (2) แห่งประมวลรัษฎากร โดยฐานภาษีสำหรับกิจการรับประกันชีวิต ได้แก่ ดอกเบี้ยค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ ตามมาตรา 91/5 (3) แห่งประมวลรัษฎากร ดังนั้นค่าเบี้ยประกันภัยจึงไม่ใช่ฐานภาษีสำหรับกิจการรับประกันชีวิตบริษัทฯ ไม่ต้องนำค่าเบี้ยประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลที่ได้รับจากผู้เอาประกันภัยมาเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ต้องนำค่าเบี้ยประกันภัยดังกล่าวไปรวมคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 65 แห่งประมวลรัษฎากร

(4) การรับจำนำตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ

กรณีที่ประกอบกิจการโรงรับจำนำโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำแต่ได้จดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะประเภทการประกอบกิจการโรงรับจำนำไว้จึงไม่มีสิทธิเสียภาษีธุรกิจเฉพาะประเภทโรงรับจำนำเพราะมิได้รับใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำตามกฎหมาย แต่จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

⁷ หนังสือที่ กค 0702/5996 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2553

► คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1464/2542

เมื่อโจทก์มิได้รับอนุญาตตั้งโรงรับจำนำตามกฎหมายโจทก์ก็ไม่มีสิทธิเสียภาษีธุรกิจเฉพาะประเภทโรงรับจำนำ แต่จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มการที่โจทก์ไปขอจดทะเบียนเสียภาษีธุรกิจเฉพาะประเภทโรงรับจำนำต่อเจ้าพนักงานของจำเลยที่ 1 ซึ่งมีสมุห์บัญชีอำเภอเมืองปฏิบัติราชการแทนสรรพากรจังหวัดรับจดทะเบียนให้ ซึ่งเจ้าพนักงานของจำเลยที่ 1 ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารและข้อเท็จจริงต่างๆ ก่อนจดทะเบียนน่าจะตรวจสอบให้ถูกต้องเสียก่อนแล้วจึงจดทะเบียนให้ การที่เจ้าพนักงานของจำเลยที่ 1 ไม่ได้แย้งหรือไม่ตรวจสอบให้ถูกต้องก่อนจดทะเบียนดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โจทก์เข้าใจโดยสุจริตว่าการขอจดทะเบียนดังกล่าวถูกต้องแล้ว ทั้งระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นระบบภาษีใหม่ที่เพิ่งเริ่มใช้บังคับในขณะนั้น น่าเชื่อว่าการเสียภาษีโดยผิดพลาดครั้งนี้ของโจทก์ได้กระทำไปโดยไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี สมควรที่จะงดเบี้ยปรับให้

(5) การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ เช่น การให้กู้ยืมเงินค้ำประกัน แลกเปลี่ยนเงินตรา ออก เชื้อ หรือขายตัวเงิน หรือรับส่งเงินไปต่างประเทศด้วยวิธีต่างๆ

การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคาร

⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 702/2552

พาณิชย์ที่จะเข้าขายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะจะต้องมีลักษณะทำนองเดียวกับธนาคารและจะต้องประกอบกิจการดังกล่าวโดยปกติด้วย คำว่า “โดยปกติ” ย่อมมีความหมายอยู่ในตัวว่าได้ประกอบกิจการดังกล่าวเช่นที่เคยปฏิบัติมา⁸

กรณีให้กู้ยืมเพียงครั้งเดียว มิได้ให้บุคคลอื่นกู้ยืมอีก กรณียังถือไม่ได้ว่าเป็นการประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 91/2 (5) จึงไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

► คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 687/2550

บริษัทโจทก์มิได้ให้กรรมการและผู้อื่นกู้ยืมเงินเป็นปกติ แต่ให้กรรมการและผู้อื่นกู้ยืมเงินทุกปี อันเนื่องมาจากการเพิ่มทุนโดยออกหุ้นใหม่เพียงคราวเดียวเท่านั้น โจทก์มิได้ประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์จึงไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร มาตรา 91/2 (5)

► คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7833/2546

โจทก์เป็นบริษัทผู้ประกอบการค้าจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีทั้งประเภทเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ดอกเบี้ยที่บริษัทโจทก์ได้รับจากการให้บริษัทในเครือของโจทก์กู้ยืมรายรับที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเพราะการกู้ยืมเงินเช่นว่านั้นถือเป็นการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นกิจการที่ต้องเสีย

ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรมาตรา 91/2 (5) และเป็นกิจการที่ไม่ได้รับการยกเว้น ภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/3 แต่อย่างไรก็ดี ส่วนที่มีคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป. 26/2534 ข้อ 2 ยกเว้นดอกเบี๋ยดังกล่าว ไม่ต้องนำมาคำนวณเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ดอกเบี๋ยดังกล่าวจึงยังคงเป็นรายรับจากกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเพียงแต่ได้รับยกเว้น ไม่ต้องนำมาคำนวณเป็นรายรับเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเท่านั้น เมื่อดอกเบี๋ยดังกล่าวเป็นรายรับของกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ก็ย่อมถือเป็นรายได้ตามความหมายคำว่า รายได้ ตามข้อ 4 (2) แห่งประกาศอธิบดีฯ เกี่ยวกับ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 29) เมื่อดอกเบี๋ยดังกล่าว เป็นรายได้ของกิจการประเภทที่ไม่ต้องเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ใจทักต้องนำไปคำนวณเป็นรายได้ของ กิจการประเภทที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อ เฉลี่ยภาษีซื้อตามส่วนของรายได้แต่ละกิจการตาม ข้อ 2 ของประกาศอธิบดีกรมสรรพากรดังกล่าว การที่โจทก์ไม่นำรายได้ส่วนนี้ไปเป็นรายได้ของ กิจการประเภทที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่ง ไม่ถูกต้อง

ในการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะ กฎหมาย กำหนดให้การประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยง ธนาคารพาณิชย์ เช่น การให้กู้ยืมเงิน ค้ำประกัน

แลกเปลี่ยนเงินตรา ออก ซื้อ หรือขายตัวเงิน หรือรับส่งเงินไปต่างประเทศด้วยวิธีต่างๆ อยู่ใน บังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (5) แห่งประมวลรัษฎากร ในการพิจารณาว่า บุคคลใดประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคาร- พาณิชยที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามมาตรา 91/2 (5) หรือไม่นั้น กรมสรรพากร ได้วางแนวปฏิบัติไว้ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. 26/2534⁹ ลงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2534 โดยข้อ 3 ของคำสั่งกรมสรรพากรฉบับดังกล่าว กำหนดว่ากรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล นำเงินทุน เงินกู้ยืม เงินเพิ่มทุนหรือเงินอื่นที่เหลือ อยู่ไปฝากธนาคารหรือซื้อตัวเงินของสถาบัน การเงินอื่นโดยได้รับดอกเบี๋ยตามอัตราปกติ กรณี เช่นนี้ไม่ถือว่าดอกเบี๋ยนั้นเป็นรายรับที่ต้องเสีย ภาษีธุรกิจเฉพาะแม้ว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน- นิติบุคคลนั้นจะประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยง ธนาคารพาณิชย์ก็ตาม⁹

(6) การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางคำ หรือหากำไร ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้อมาโดย วิธีใดก็ตาม ทั้งนี้ เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยพระราช- กฤษฎีกา

คำว่า “เป็นทางคำหรือหากำไร” ในธุรกิจ การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเสียภาษีธุรกิจ

⁹ หนังสือที่ กค 0702/2874 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2551

เฉพาะตามประมวลรัษฎากร ที่กำหนดไว้ในมาตรา 91/2 (6) ว่า “การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางคำหรือหากำไร” ไม่ว่าจะอสังหาริมทรัพย์นั้นจะได้อามาโดยวิธีใดก็ตาม ทั้งนี้ เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา¹⁰ กรณีเช่นนี้ จึงเป็นปัญหาว่าอย่างไรถือว่าเป็นการขายที่เป็นทางคำหรือหากำไร และอย่างไรถือว่าเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ขายมีไว้ใน การประกอบกิจการ

► คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 420/2551

มาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากร มิได้บัญญัติไว้ว่าการขายอสังหาริมทรัพย์กรณีใดเป็นการขายที่เข้าลักษณะเป็นทางคำหรือหากำไร อันต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแต่ได้บัญญัติให้การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางคำหรือหากำไรเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

► คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4182/2550

การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้กระทำภายใน 5 ปี นับแต่วันที่ได้อามาซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตามมาตรา 3 (6) แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 244)ฯ ยังมีข้อยกเว้นหลายประการที่ไม่เข้าลักษณะเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทางคำหรือหากำไร แสดงว่าการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้

กระทำภายใน 5 ปี นับแต่วันที่ได้อามามิใช่เป็นการขายที่เป็นทางคำหรือหากำไรเสมอไป หากแต่เป็นข้อเท็จจริงที่ต้องพิจารณาเป็นแต่ละกรณีไป

► คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2166/2550

โจทก์จดทะเบียนโอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเฉพาะส่วนให้แก่ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายโดยไม่มีค่าตอบแทน ซึ่งมาตรา 91/1 (4) ถือว่าเป็นการขาย และโจทก์ได้กระทำภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้อามาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ แต่เนื่องจากภริยาโจทก์ขายที่ดินซึ่งเป็นสินส่วนตัวแล้วนำเงินดังกล่าวมาชำระหนี้และไถ่ถอนจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาท โจทก์จึงโอนที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างพิพาทเฉพาะส่วนของตนให้แก่ภริยา จึงไม่มีลักษณะเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางคำหรือหากำไรตามมาตรา 91/2 (6) ประกอบพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 มาตรา 3 (6) โจทก์จึงไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

► คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2252/2553

การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้กระทำภายในห้าปี นับแต่วันที่ได้อามา มิใช่ว่าจะเป็นการขายเป็นทางคำหรือหากำไรเสมอไป พระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 จึงได้กำหนดข้อยกเว้นไว้บางกรณี การที่โจทก์และ ส. ได้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามฟ้องมาแล้วขายให้แก่บุคคลอื่นไป แม้จะถือว่า

¹⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1947/2550 วินิจฉัยว่า มาตรา 91/2 (6) แห่งประมวลรัษฎากรมิได้บัญญัติไว้แจ้งชัดว่าการขายอสังหาริมทรัพย์กรณีใดเป็นการขายที่เข้าลักษณะเป็นทางคำหรือหากำไร แต่ได้บัญญัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

เป็นการขายตามประมวลรัษฎากร มาตรา 91/1 (4) ที่ได้กระทำภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้ออสังหาริมทรัพย์นั้น แต่เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โจทก์และ ส. สมรสกันและอยู่กินกันฉันท์สามีภริยามาตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2534 ต่อมาวันที่ 6 ตุลาคม 2535 โจทก์และ ส. ซื้อที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์และจดทะเบียนไว้กับธนาคารระหว่างนั้นโจทก์และ ส. มีบุตรด้วยกัน 3 คน โดยทั้งหมดอาศัยอยู่ในอาคารพาณิชย์ดังกล่าว เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2536 ส. ได้ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ จากนั้นโจทก์และ ส. จดทะเบียนสมรสกัน และเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2540 โจทก์และ ส. ขายที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์ไป การขายที่ดินและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่โจทก์และ ส. ใช้เป็นสถานที่อยู่อาศัย อันเป็นแหล่งสำคัญ และผู้ขายเป็นสามีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่กินด้วยกันมาตลอด โดยฝ่ายหนึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี การขายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวมิใช่เป็นทางค้าหรือหากำไรจึงไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

(7) การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์

การขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์ อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (7) แห่งประมวลรัษฎากร แต่มีพระราชกฤษฎีกายกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะแก่ผู้ขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย¹¹ ฉะนั้น ผู้ขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

สำหรับการขายหุ้นนอกตลาดหลักทรัพย์ ไม่เข้าข่ายเป็นการขายหลักทรัพย์ที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (7) แห่งประมวลรัษฎากร¹²

กรณีการขายหลักทรัพย์นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย¹³

ในส่วนที่เกี่ยวกับการขายหลักทรัพย์มีการกำหนดไว้เฉพาะเจาะจงในมาตรา 91/2 (7) แห่งประมวลรัษฎากร โดยกฎหมายกำหนดให้เฉพาะการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้นที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ (ซึ่งในปัจจุบันการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ดังกล่าว ก็ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 3 (1) แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 240) พ.ศ. 2534) ฉะนั้น การขายหลักทรัพย์นอกตลาดหลักทรัพย์จึงไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแต่อย่างใด กรณีที่ธนาคารฯ มีรายรับที่เป็นกำไรจาก

¹¹ พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 257)ฯ พ.ศ. 2535

¹² หนังสือที่ กค 0802/3619 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2539

¹³ หนังสือที่ กค 0706 (กม.05)/1160 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2548

การขายตราสารแสดงสิทธิในหนี้ จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาก่อนว่า ตราสารหนี้ดังกล่าวเป็นหลักทรัพย์ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หรือไม่ หากตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารฯ ขายนั้น เป็นหลักทรัพย์ เช่น หุ้นกู้ การพิจารณาภาวะภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่เป็นหลักทรัพย์ จึงต้องพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา 91/2 (7) แห่งประมวลรัษฎากร เพราะเป็นบทบัญญัติที่กำหนดโดยตรงเกี่ยวกับการขายหลักทรัพย์ ฉะนั้น ธนาคารฯ จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากกำไรจากการขายหลักทรัพย์นอกตลาดหลักทรัพย์ แต่อย่างใด และกรณีดังกล่าวจะไม่กลับไปตกอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 91/2 (1) แห่งประมวลรัษฎากรอีก เพราะบทบัญญัติของมาตรา 91/2 (7) แห่งประมวลรัษฎากร เป็นบทบัญญัติที่เขียนไว้เฉพาะเจาะจงในเรื่องของหลักทรัพย์ โดยกำหนดให้กิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะไว้อย่างชัดเจน แต่หากตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารฯ ขายนั้น ไม่เป็นหลักทรัพย์เช่นตัวเงิน การพิจารณาภาวะภาษีธุรกิจเฉพาะของการขาย

ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่มีใช้หลักทรัพย์ดังกล่าว ตามมาตรา 91/2 (1) แห่งประมวลรัษฎากร ธนาคารฯ จึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากกำไรการขายตราสารแสดงสิทธิในหนี้

(8) การประกอบกิจการอื่นตามที่กำหนด โดยพระราชกฤษฎีกา

1. กิจการซื้อและขายคืนหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เป็นกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ¹⁴ ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด¹⁵

2. การประกอบธุรกิจแพ็คเกจริงเป็นกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ¹⁶ สำหรับการประกอบธุรกิจแพ็คเกจริงได้แก่ ดอกเบี้ย ส่วนลดค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการ

“ธุรกิจแพ็คเกจริง” หมายความว่า ธุรกิจที่ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการตกลงจะโอนทรัพย์สินที่จะได้รับจากการชำระหนี้เนื่องจากการขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างตนกับลูกหนี้ของตนให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจแพ็คเกจริงโดยผู้ประกอบ

¹⁴ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะและกำหนดฐานภาษีสำหรับกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะบางกรณี (ฉบับที่ 350) พ.ศ. 2542

¹⁵ ดูประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ 7) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของกิจการซื้อและขายคืนหลักทรัพย์ และฐานภาษีสำหรับกิจการซื้อและขายคืนหลักทรัพย์ ลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2545

¹⁶ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะและกำหนดฐานภาษีสำหรับกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะบางกรณี (ฉบับที่ 358) พ.ศ. 2542

ธุรกิจแพ็คเกจริงตกลงจะให้สินเชื่อซึ่งรวมถึงการให้กู้ยืมและการทอรองจ่ายแก่ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการและรับที่จะดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีบัญชีทรัพย์สินที่จะได้รับจากการชำระหนี้
- (2) เรียกเก็บทรัพย์สินที่จะได้รับจากการชำระหนี้
- (3) รับผิดชอบในหน้าที่ลูกหนี้ของผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการผิดนัด

ผู้ประกอบการธุรกิจแพ็คเกจริงให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจแพ็คเกจริงอื่นซึ่งรับโอนหรือตกลงจะรับโอนทรัพย์สินจากผู้ประกอบการธุรกิจแพ็คเกจริงและรับที่จะดำเนินการตาม (1) (2) หรือ (3) ด้วย

2. กิจการเฉพาะอย่างที่มีใช้กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการตามมาตรา 91/2¹⁷

การเสียภาษีธุรกิจเฉพาะจะมุ่งถึงธุรกิจไม่ได้มุ่งถึงกิจกรรม ซึ่งจะต่างจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่มุ่งถึงกิจกรรมที่เกิดจากการขายสินค้าหรือให้บริการ กิจการเฉพาะอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องโดยตรงกับกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะโดยทั่วไปจะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ จึงมีประเด็นที่ต้องรู้ว่า กิจการเฉพาะอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะมีลักษณะและหลักในการพิจารณาอย่างไร

กิจการเฉพาะอย่างที่มีใช้กิจการที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยตรงกับกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่ การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยทั่วไปที่กระทำเป็นเอกเทศต่างหากจากกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1 ผู้ประกอบการนอกจากจะประกอบกิจการค้าที่ดินและบ้านจัดสรรแล้วยังประกอบกิจการโรงแรม รับเหมาก่อสร้าง และค้าวัสดุก่อสร้าง ดังนี้ กิจการทั้งสามกิจการนี้ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแยกต่างหากจากกิจการค้าที่ดินและบ้านจัดสรร

ตัวอย่างที่ 2 กรณีที่สถาบันการเงินซึ่งได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทหลักทรัพย์ กฎหมายกำหนดให้ประกอบธุรกิจได้เฉพาะธุรกิจการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุนหรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ แล้วแต่กรณี และธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องต่อการประกอบกิจการของสถาบันการเงินดังกล่าว แต่ถ้ามีรายรับบางกรณีซึ่งมีลักษณะเป็นการให้บริการเช่นเดียวกับการให้บริการของธุรกิจทั่วไป เช่น ประกอบธุรกิจให้บริการ

¹⁷ ประมวลรัษฎากร มาตรา 91/4 (1)

นายหน้าและตัวแทนขายที่ดิน จึงต้องนำมาเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ข้อสังเกต เมื่อเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแล้ว มีรายรับบางกรณีที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเนื่องมาจากกิจการค้าดังกล่าว ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อนำรายรับดังกล่าวมายื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 30) เป็นรายเดือนภาษีเช่นเดียวกับผู้ประกอบการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

➔ แนววินิจฉัยของกรมสรรพากร

เรื่องที่ 1 รายรับจากการประกอบกิจการให้สินเชื่อ¹⁸

บริษัทฯ ประกอบธุรกิจสินเชื่อเงินสดสินเชื่อเพื่อการค้าบริการ และสินเชื่อเงินผ่อนชำระสินค้า เข้าลักษณะเป็นการให้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ สำหรับรายรับดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการใช้งเงินที่บริษัทฯ เรียกเก็บจากลูกค้าเป็นรายรับที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ บริษัทฯ ต้องนำมารวมคำนวณเสียภาษีธุรกิจเฉพาะด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา 91/2 (5) และมาตรา 91/5 (5) แห่งประมวลรัษฎากร กรณีค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการชำระเงินให้กับตัวแทนของบริษัทฯ ค่า-

ใช้จ่ายในการตรวจสอบข้อมูลเครดิต ค่าใช้จ่ายในการโอนเงินในบัญชีไม่พอย ค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงหนี้ และค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนในการดำเนินงานของบริษัทฯ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่บริษัทฯ ได้เรียกเก็บจากลูกค้า ถือเป็นรายรับของกิจการเฉพาะอย่างที่มีใช้กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้สินเชื่อของบริษัทฯ จึงเป็นรายรับที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา 91/4 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

เรื่องที่ 2 ธนาคารมีรายรับจากการบริหารจัดการเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา¹⁹

ข้อเท็จจริง ธ. ได้หารือเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ธ. เป็นนิติบุคคล ธ. รับเป็นผู้บริหารหรือจัดการการให้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ก่อให้เกิดรายได้จากการบริหารจัดการ ดังนี้

1. ค่าธรรมเนียมจากการจัดทำบัญชีลูกหนี้รายบุคคล
2. ค่าธรรมเนียมการโอนเงินค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่าย ค่าครองชีพเข้าบัญชีนักศึกษารายบุคคล
3. ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บเอกสารบริการตรวจค้นข้อมูล จัดทำสัญญาเงินกู้
4. ค่าธรรมเนียมจากการจัดทำหนังสือทวงถามหนี้ ค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้และจัดส่งหนังสือบอกเลิกสัญญา

¹⁸ หนังสือที่ กค 0706/2934 ลงวันที่ 10 เมษายน 2549

¹⁹ หนังสือที่ กค 0702/9368 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2557

5. รายได้จากการรับดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้กรณีที่ไม่ชำระหนี้เป็นรายบุคคลจากกองทุน กยศ.

ธ. ได้หารือว่ากรณีรายรับจากการให้บริการดังกล่าว ธ. จะต้องนำมาคำนวณเพื่อ ยื่นเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเว้นแต่รายได้ค่าธรรมเนียมการโอนเงินในข้อ 2. ที่ ธ. เห็นว่าเป็นรายรับจากการให้บริการที่เป็นกิจการของธนาคารจึงเป็นรายรับที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (1) และฐานภาษีตามมาตรา 91/5 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

แนววินิจฉัย 1. กรณีค่าธรรมเนียมการโอนเงินค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่าย และค่าครองชีพเข้าบัญชีนักศึกษารายบุคคล ตาม 2. เข้าลักษณะเป็นรายรับจากกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการธนาคารเพราะเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับการรับฝากเงินและเป็นการใช้ประโยชน์จากการรับฝากเงินตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (1) และมาตรา 91/5 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

2. กรณีรายรับอื่นๆ ของ ธ. ตาม 1. 3. 4. และ 5. เข้าลักษณะเป็นรายรับจากกิจการเฉพาะอย่างที่มีใช้กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการธนาคารต้องนำมารวมคำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 91/4 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

เรื่องที่ 3 การจ่ายเงินค่าบริการสินเชื่อส่วนบุคคล²⁰

บริษัทฯ ได้เปิดให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งบริษัทฯ จะให้สินเชื่อแก่ลูกค้าซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาในรูปแบบของการให้กู้ยืม ลูกค้าสามารถที่จะเลือกผ่อนชำระคืนเงินต้นในจำนวนเงินและระยะเวลาที่ตกลงไว้กับบริษัทฯ โดยบริษัทฯ จะคิดดอกเบี้ยจากเงินต้นที่ค้างชำระ ตลอดจนเรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการให้กู้ยืมเงินดังกล่าวโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย ค่าเสียหายและค่าบริการค่าธรรมเนียมใดๆ และค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่เหตุเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคล ดังนั้น ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่คิดจากเงินต้น ค่าใช้จ่ายในการชำระเงิน ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบข้อมูลเครดิต ค่าใช้จ่ายกรณีลูกค้ามีเงินในบัญชีไม่พอหักบัญชี ค่าใช้จ่ายกรณีลูกค้าผิดนัดไม่ชำระหนี้ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทฯ ค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามหนี้ครั้งละ 200 บาท ค่าใช้จ่ายในกรณีเช็คคืน ค่าขอใบแจ้งยอดบัญชีของแต่ละงวด ค่าออกบัตรใหม่กรณีหายหรือชำรุด และค่าขอตรวจสอบรายการที่บริษัทฯ จ่ายให้แก่หน่วยงานภายนอกที่เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา เป็นการประกอบกิจการให้

²⁰ หนังสือที่ กค 0706/9335 ลงวันที่ 14 กันยายน 2550

บริการสินเชื่อส่วนบุคคล ตามประกาศกระทรวง การคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 (เรื่อง สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2548 จึงเข้าลักษณะเป็นรายรับดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียมและค่าบริการจากการประกอบ กิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ที่ต้องเสีย ภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามมาตรา 91/5 (5) แห่ง ประมวลรัษฎากร

เรื่องที่ 4 ค่าติดตามหนี้ของกิจการ ธนาคาร²¹

ลูกค้านำของธนาคารไม่ชำระเงินต้นหรือ ดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารตามระยะเวลาที่กำหนด ธนาคารจึงต้องติดตามหนี้จากลูกค้า ค่าใช้จ่าย ในการติดตามหนี้ที่ธนาคารเรียกเก็บจากลูกค้า เข้าลักษณะเป็นค่าตอบแทนที่มีลักษณะคล้ายคลึง กับดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการจาก การให้กู้ยืมเงินหรือเกี่ยวเนื่องกับการให้กู้ยืมเงิน เข้าลักษณะเป็นรายรับจากการประกอบกิจการ ธนาคารพาณิชย์ที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตาม มาตรา 91/5 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

เรื่องที่ 5 ภาษีอากรของธนาคารพาณิชย์²²

สถาบันการเงินในเครือข่ายของเจ้าของ เครื่องหมายบัตรเครดิตจ่ายเงินค่าธรรมเนียมที่

เรียกว่า Interchange fee ให้แก่สถาบันการเงิน ที่ออกบัตรเครดิตตามอัตราที่ตกลงกัน เพื่อเป็น ค่าบริการเรียกเก็บเงินแทนและค่าบริการในการ โอนเงินให้ เงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นค่า- ธรรมเนียมในการโอนเงิน ซึ่งเข้าลักษณะเป็น รายรับจากกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับกิจการธนาคาร จึงอยู่ในบังคับต้องเสียภาษี ธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (1) และมาตรา 91/5 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

กรณีศูนย์หักบัญชีของบริษัทเจ้าของ เครื่องหมายบัตรเครดิตแจ้งยอดการใช้และอัตรา แลกเปลี่ยน แล้วแจ้งยอดเรียกเก็บมายังผู้ถือ บัตรเครดิตโดยผ่านธนาคารซึ่งเป็นลูกค้าของ บริษัทฯ ภายหลังจากนั้นลูกค้าของบริษัทฯ จะ ดำเนินการเรียกเก็บหนี้จากผู้ถือบัตรเครดิตเป็น เงินบาท ซึ่งคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนตามที่ศูนย์ฯ กำหนด แต่ศูนย์ฯ จะตัดบัญชีระหว่างกันที่ ลูกค้าของบริษัทฯ มีอยู่กับศูนย์ฯ ตามยอดการซื้อ สินค้าหรือเบิกเงินของผู้ถือบัตรเครดิตเป็นเงิน สกุลเหรียญสหรัฐอเมริกา ซึ่งศูนย์ฯ จะจ่าย ค่าธรรมเนียม Conversion fee ให้ลูกค้าของ บริษัทฯ เป็นร้อยละที่กำหนดของยอดเงินเหรียญ สหรัฐอเมริกาที่รับชำระจากลูกค้าของบริษัทฯ เงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นค่าธรรมเนียมในการ

²¹ หนังสือที่ กค 0702/7438 ลงวันที่ 10 กันยายน 2552

²² หนังสือที่ กค 0811/11729 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2544

โอนเงิน ซึ่งเข้าลักษณะเป็นรายรับจากกิจการ เฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการธนาคาร จึงอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (1) และมาตรา 91/5 (1) แห่งประมวลรัษฎากร

เรื่องที่ 6 ธนาคารพาณิชย์ให้บริการดูแล และเก็บรักษาหลักทรัพย์²³

การให้บริการในการดูแลและเก็บรักษา หลักทรัพย์ให้กับลูกค้าประเภทสถาบันและบุคคล-ธรรมดา ธนาคารฯ มีรายได้จากการประกอบ กิจการดังกล่าวในรูปของเงินค่าบริการรับฝากและ รับส่งหุ้นโดยเรียกเก็บจากลูกค้าของธนาคารฯ เป็นรายเดือน ไตรมาสหรือรายปี แล้วแต่กรณี ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นกิจการ เฉพาะอย่างที่มีใช้กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับกิจการที่ต้องการต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ การให้บริการดังกล่าวจึงอยู่ในบังคับต้องเสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 91/4 (1) แห่งประมวล- รัษฎากร

เรื่องที่ 7 กิจการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจการ ของธนาคาร²⁴

ข้อเท็จจริง ธนาคารเป็นผู้ประกอบการ จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ มีรายรับจากค่าบริการทางการเงินหลายประเภท

จึงหาหรือว่า รายรับประเภทใดดังต่อไปนี้ที่จะต้อง เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีธุรกิจเฉพาะ

1. ค่าธรรมเนียมตราฟต์
2. ค่าธรรมเนียมโอนเงินทางโทรเลข
3. ค่าธรรมเนียมโอนเงินทางไปรษณีย์
4. ค่าธรรมเนียมในการโอนเงินทาง คอมพิวเตอร์
5. ค่าธรรมเนียมในการใช้บัตร เอ ที เอ็ม
6. ค่าธรรมเนียมในการออกตั๋ว
7. ค่าธรรมเนียมในการรับรองตั๋ว
8. ค่าธรรมเนียมในการค้ำประกันตัวเงิน
9. ค่าธรรมเนียมค้ำประกัน เลตเตอร์-ออฟเครดิต
10. ค่าธรรมเนียมในการออกตัวเงินใน ประเทศและตัวเงินต่างประเทศ
11. ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ดซึ่งประกอบด้วย
 - 11.1 ค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบสภาพ หลักทรัพย์
 - 11.2 ค่าธรรมเนียมในการคืนเช็ค
 - 11.3 ค่าธรรมเนียมในการโอนระหว่าง บัญชีออมทรัพย์เข้าบัญชีกระแสรายวัน
 - 11.4 ค่าธรรมเนียมการโอนเงิน ต่างประเทศเข้าบัญชีผู้รับโอน
 - 11.5 ค่าธรรมเนียมเคาน์เตอร์เช็ค

²³ หนังสือที่ กค 0802/พ.02579 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2535

²⁴ หนังสือที่ กค 0802/19228 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2537

- 11.6 ค่าธรรมเนียมเช็ค
- 11.7 ค่าธรรมเนียมเช็คของขั้ว
- 11.8 ค่าธรรมเนียมรักษาบัญชีกระแส
รายวัน
- 11.9 ค่าธรรมเนียมบริการชำระค่า
โทรศัพท์
- 11.10 ค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือ
ค้ำประกันลูกค้า
12. ค่าดวงตราไปรษณีย์ ค่าคู่สาย ค่า-
โทรศัพท์
13. ค่าคู่สายที่ใช้ในการออนไลน์บัตร
เอ ที เอ็ม ระหว่างจังหวัด
14. ค่าใช้จ่ายยกเลิกตัวเงิน
- แนววินิจฉัย 1. รายรับของธนาคารฯ ตาม
รายการที่ 1 - 10 รายการที่ 11.2 - 11.10 และ
รายการที่ 13 - 14 เข้าลักษณะเป็นรายรับจาก
กิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการ
ธนาคาร เพราะเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับการรับ
ฝากเงิน และเป็นการใช้ประโยชน์ที่ได้จากการรับ
ฝากเงินตามนัยมาตรา 4 และมาตรา 9 ทวิ แห่ง
พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505
ต้องนำมารวมคำนวณเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามนัย
มาตรา 91/2 (1) ประกอบกับมาตรา 91/5 แห่ง
ประมวลรัษฎากร
2. รายรับของธนาคารฯ ตามรายการที่

11.1 และ 12 เข้าลักษณะเป็นรายได้จากกิจการ
เฉพาะอย่างที่มีใช้กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ
กิจการธนาคารฯ ต้องนำมารวมคำนวณเสียภาษี
มูลค่าเพิ่ม ตามนัยมาตรา 91/4 (1) แห่งประมวล
รัษฎากร

ข้อสังเกต ค่าธรรมเนียมซึ่งเป็นรายรับของ
กิจการธนาคารพาณิชย์ตามที่กล่าวข้างต้น ต้อง
เสียภาษีธุรกิจเฉพาะมาตรา 91/2 (1) ประกอบ
กับมาตรา 91/5 (1) แห่งประมวลรัษฎากร
เนื่องจากพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์
พ.ศ. 2505 ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติธุรกิจ
สถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 โดยที่การให้บริการ
และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากการรับฝาก
เงินและการใช้ประโยชน์จากการรับฝากเงินถูก
กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน
พ.ศ. 2551

3. กิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยตรงกับกิจการ ตามมาตรา 91/2 ซึ่งพระราช- กฤษฎีกากำหนดให้เป็นกิจการ ที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม²⁵

กิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่อยู่ในบังคับ
ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะซึ่งกฎหมายกำหนดให้
เป็นกิจการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มนั้น หมายถึง

²⁵ ประมวลรัษฎากรมาตรา 91/4 (2)

ผู้ประกอบการกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะที่ยังมีรายรับอื่นตามที่พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 กำหนดให้กิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตัวอย่าง เช่น ธนาคารพาณิชย์มีรายรับที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ได้แก่ ดอกเบี้ย กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน ค่าธรรมเนียม เป็นต้น ส่วนรายรับอื่นที่ไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะแต่เป็นการให้บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น การให้เช่าตู้เซฟ การให้บริการบัตรเครดิต การให้บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ เป็นต้น

รายรับที่เกิดจากกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยตรงกับกิจการ แต่พระราชกฤษฎีกาได้กำหนดให้เป็นกิจการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กิจการต้องนำไปเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะนำไปเสียภาษีธุรกิจเฉพาะไม่ได้ โดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 กำหนดให้กิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

- (1) การให้บริการเช่าสังหาริมทรัพย์
- (2) การให้บริการใช้บัตรเครดิตหรือในลักษณะทำนองเดียวกัน
- (3) การให้บริการที่ปรึกษาทางธุรกิจ

- (4) การให้เช่าซื้อทรัพย์สิน
- (5) การให้บริการนายหน้าและตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์
- (6) การให้บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์
- (7) การให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยตรงกับกิจการตามมาตรา 91/2 แห่งประมวลรัษฎากร และไม่มีฐานภาษีตามมาตรา 91/5 แห่งประมวลรัษฎากร

มาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากรได้กำหนดไว้สรุปได้ว่า รายรับดังกล่าวที่เกิดจากกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 จะนำไปเสียภาษีธุรกิจเฉพาะไม่ได้ แยกพิจารณารายละเอียดได้ ดังนี้

(1) การให้บริการเช่าสังหาริมทรัพย์

ตัวอย่าง กรณีให้เช่าตู้นิรภัย²⁶

ธนาคารฯ ให้บริการเช่าตู้นิรภัยกับลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล รายรับจากค่าเช่าตู้นิรภัยเข้าลักษณะเป็นรายรับจากการให้บริการเช่าสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา 3 (1) แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 จึงเป็นรายรับจากการประกอบกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 แห่ง

²⁶ หนังสือที่ กค 0802/18784 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2538

ประมวลรัษฎากร ซึ่งพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร ธนาคารฯ จึงมีหน้าที่ต้องนำรายรับจากค่าเช่าตู้จำหน่ายเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีดังกล่าวเป็นการเสียภาษีคนละประเภทภาษีกัน มิใช่การจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนแต่อย่างใด

(2) การให้บริการใช้บัตรเครดิตหรือในลักษณะทำนองเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 1 เงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับผ่านเครื่อง EDC²⁷

ธนาคารฯ เรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมของสำนักงานที่ดินและค่าธรรมเนียมการโอนชำระเงินจากผู้ถือบัตร ATM และบัตร VISA DEBIT CARD ของธนาคารฯ รวมทั้งบัตรเครดิตและบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารอื่นดังกล่าวเป็นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการใช้เงิน ณ จุดบริการเข้าลักษณะเป็นการให้บริการบัตรเครดิตหรือเกี่ยวเนื่องกับการให้บริการบัตรเครดิตและถือเป็นรายรับจากกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ภายในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 3 (2) แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 ธนาคารฯ

จึงต้องนำรายรับดังกล่าวมารวมคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร

ตัวอย่างที่ 2 ค่าธรรมเนียมจากการให้บริการบัตรเครดิต และค่าธรรมเนียมจากการให้กู้ยืมเงิน²⁸

เนื่องจากการให้บริการบัตรเครดิตนั้น ประกอบด้วยบริการบัตรเครดิตและบริการสินเชื่อส่วนบุคคลอยู่ในบัตรเดียวกัน และโดยที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้อนุมัติให้บริษัทฯ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากการให้บริการทั้ง 2 ส่วน โดยกำหนดให้ค่าธรรมเนียมให้เป็นค่าธรรมเนียมภายใต้บริการบัตรเครดิตซึ่งอยู่ภายใต้บังคับประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตสำหรับผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตลงวันที่ 23 มีนาคม 2547 และค่าธรรมเนียมให้เป็นค่าธรรมเนียมภายใต้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลซึ่งอยู่ภายใต้บังคับประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่อง สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2548 ดังนั้น บริษัทฯ จึงมีภาระภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะจากการให้บริการดังกล่าว ดังนี้

²⁷ หนังสือที่ กค 0702/พ./903 ลงวันที่ 11 มกราคม 2555

²⁸ หนังสือที่ กค 0702/พ./5181 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2551

1. ค่าธรรมเนียมจากการให้บริการบัตรเครดิตหรือเกี่ยวเนื่องกับการให้บริการบัตรเครดิต และถือเป็นรายรับจากกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ภายในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 3 (2) แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 บริษัทฯ จึงต้องนำรายรับดังกล่าวมารวมคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร

2. ค่าตอบแทนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจากการให้กู้ยืมเงินหรือเกี่ยวเนื่องกับการให้กู้ยืมเงินเข้าลักษณะเป็นรายรับจากการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ บริษัทฯ ต้องนำรายรับดังกล่าวมารวมคำนวณภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (5) และมาตรา 91/5 (5) แห่งประมวลรัษฎากร

ตัวอย่างที่ 3 รายรับจากธุรกิจบัตรเครดิต และธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคล²⁹

1. ค่าธรรมเนียมในการให้บริการเบิกถอนเงินสดผ่านบัตรเครดิต ค่าธรรมเนียมการชำระเงินจากบัตรเครดิตที่เรียกเก็บจากผู้ถือบัตร ค่าธรรมเนียมในการจัดพิมพ์สำเนาใบแจ้งรายการในการใช้บริการใหม่อีกครั้ง ค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบรายการ ค่าธรรมเนียมในการจัดการที่

เกี่ยวกับการออกบัตร ค่าธรรมเนียมในการติดตามทวงถามหนี้ และค่าธรรมเนียมในการดำเนินคดี เข้าลักษณะเป็นค่าธรรมเนียมจากการให้บริการบัตรเครดิตหรือเกี่ยวเนื่องกับการให้บริการบัตรเครดิต ถือเป็นรายรับจากกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ภายในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 3 (2) แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 บริษัทฯ จึงต้องนำรายรับดังกล่าวมาคำนวณเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร

2. กรณีบริษัทฯ ให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลโดยบริษัทฯ จะเรียกเก็บดอกเบี้ยจากเงินต้นที่ค้างชำระ ค่าธรรมเนียมจากการชำระเงินล่าช้า และค่าธรรมเนียมในการจ้างบุคคลภายนอกมาดำเนินคดี เป็นค่าตอบแทนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจากการให้กู้ยืมเงินหรือเกี่ยวเนื่องกับการให้กู้ยืมเงิน เข้าลักษณะเป็นรายรับจากการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ จึงอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามมาตรา 91/2 (5) และมาตรา 91/5 (5) แห่งประมวลรัษฎากร

ตัวอย่างที่ 4 การส่งเสริมการขายโดยการแจกทอง³⁰

²⁹ หนังสือที่ กค 0706/พ./4150 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2548

³⁰ หนังสือที่ กค 0702 (กม.14)/1773 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2552

ธนาคารฯ ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ ตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์ได้จัดให้มีการส่งเสริมการขายโดยการแจกทอง เพื่อขยายฐานลูกค้าเงินฝากซึ่งไม่เข้าลักษณะเป็นการประกอบกิจการทั้งที่อยู่ในบังคับที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ และกิจการเฉพาะอย่างที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นการส่งเสริมการขายโดยการแจกทอง รูปพรรณ หรือทองคำแท่งของธนาคารฯ ให้แก่ลูกค้าเงินฝากประจำ 9 เดือนไม่เข้าลักษณะเป็นรายรับจากกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ภายใต้บังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 3 (2) แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 ธนาคารฯ จึงไม่ต้องนำรายรับดังกล่าวมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 91/4 แห่งประมวลรัษฎากร แต่อย่างใด และธนาคารฯ ไม่มีสิทธินำภาษีซื้อที่เกิดจากการซื้อทองรูปพรรณ หรือทองคำแท่งของธนาคารฯ ที่นำมาแจกให้แก่ลูกค้าเงินฝากดังกล่าวมาถือเป็นภาษีซื้อในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 แห่งประมวลรัษฎากร

(3) การให้บริการที่ปรึกษาทางธุรกิจ

ตัวอย่างที่ 1 การประกอบธุรกิจหลักทรัพย์³¹

การประกอบธุรกิจให้บริการนายหน้าและตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ การให้บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ การให้บริการที่ปรึกษาธุรกิจ เป็นกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามมาตรา 91/2 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งนี้ตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร และตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 ดังนั้นบริษัทซึ่งประกอบกิจการดังกล่าวจึงต้องนำรายรับที่ได้ไปเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตัวอย่างที่ 2 การให้บริการที่ปรึกษาทางธุรกิจ³²

ธนาคารมีเงินได้หรือค่าธรรมเนียมจากการให้บริการที่ปรึกษาทางธุรกิจเข้าลักษณะเป็นเงินได้จากกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งนี้ ตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534

(4) การให้เข้าชื่อทรัพย์สิน

ตัวอย่างที่ 1³³ การให้เข้าชื่อทรัพย์สินตามมาตรา 572 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามประมวลรัษฎากรไม่ได้มีบทบัญญัติ

³¹ หนังสือที่ กค 0802/พ.03215 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535

³² หนังสือที่ กค 0706/3439 ลงวันที่ 27 เมษายน 2549

³³ หนังสือที่ กค 0811/8199 ลงวันที่ 13 กันยายน 2545

ว่าเป็นธุรกิจบริการหรือธุรกิจค้าปลีก คงมีเฉพาะ บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามมาตรา 77/1 (8) (ก) แห่งประมวลรัษฎากร และภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/1 (4) แห่งประมวลรัษฎากร ที่กำหนดให้การให้เช่าซื้อถือเป็นการ “ขาย” เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี ดังกล่าว

ตัวอย่างที่ 2³⁴ กิจการที่อยู่ในข่ายเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ซึ่งธนาคารที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 91/3 แห่งประมวลรัษฎากร กิจการให้เช่าซื้อทรัพย์สินเป็นกิจการที่อยู่ในข่ายเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม จะต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มแต่อย่างใด

(5) การให้บริการนายหน้าและตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์

การประกอบธุรกิจให้บริการนายหน้าและตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ การให้บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ การให้บริการที่ปรึกษาธุรกิจ เป็นกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามมาตรา 91/2 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งนี้ตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร และ

ตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 ดังนั้นบริษัทซึ่งประกอบกิจการดังกล่าวจึงต้องนำรายรับที่ได้ไปเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม³⁵

ตัวอย่าง³⁶ กรณีที่บริษัทได้นำเอาเงินทุนของบริษัทฯ บางส่วนไปลงทุนซื้อ - ขาย หลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น เนื่องจากการขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์ เป็นกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (7) แห่งประมวลรัษฎากร โดยสมาชิกที่เป็นตัวแทนของผู้ขายเป็นผู้หักภาษีธุรกิจเฉพาะจากเงินที่ขาย และยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีตามมาตรา 91/10 แทนผู้ขายในนามของตนเองตามนัยมาตรา 91/9 ซึ่งการให้บริการนายหน้าและตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์เป็นกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งนี้ตามมาตรา 91/4 (2) และตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534

(6) การให้บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ การให้บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์เป็น

³⁴ หนังสือที่ กค 0811/09005 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2542

³⁵ หนังสือที่ กค 0802/พ.03215 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535

³⁶ หนังสือที่ กค 0802 (กม)/198 ลงวันที่ 26 มกราคม 2536

กิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 แห่งประมวลรัษฎากรซึ่งถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ทั้งนี้ตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร และตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียธุรกิจเฉพาะให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 ดังนั้นการประกอบกิจการดังกล่าวจึงต้องนำรายรับที่ได้ไปเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

(7) การให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการตามมาตรา 91/2 แห่งประมวลรัษฎากร และไม่มีฐานภาษีตามมาตรา 91/5 แห่งประมวลรัษฎากร

ตัวอย่างที่ 1 ธนาคารฯ เป็นตัวแทนรับชำระเงินค่าสินค้าหรือค่าบริการ³⁷

ธนาคารฯ ได้ให้บริการรับชำระเงินค่าสินค้าหรือค่าบริการผ่านระบบ Payment Online โดยธนาคารฯ จะเป็นตัวแทนรับชำระเงินค่าสินค้าหรือค่าบริการและออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีอย่างย่อแทนผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการ ประกอบกิจการดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นการ

ให้บริการตามมาตรา 77/1 (10) แห่งประมวลรัษฎากร และเนื่องจากการให้บริการดังกล่าวธนาคารฯ อาศัยอำนาจตามมาตรา 7 (8) แห่งพระราชบัญญัติธนาคาร พ.ศ. 2489 ประกอบกับความในข้อ 10 ของกฎกระทรวง ว่าด้วยการประกอบกิจการอันพึงเป็นงานธนาคารของธนาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 การให้บริการดังกล่าวจึงเข้าลักษณะเป็นกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการธนาคารซึ่งตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับมาตรา 3 (7) แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 กำหนดให้การให้บริการดังกล่าวของธนาคารฯ อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและกรณีธนาคารฯ เคยได้รับยกเว้นภาษีโรงค้า (ภาษีการค้า) ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารฯ ไม่สามารถนำมาใช้บังคับกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรได้ ทั้งนี้ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 ธนาคารฯ จึงต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการดังกล่าว ตามมาตรา 85/1 แห่งประมวลรัษฎากร

ตัวอย่างที่ 2 ธนาคารเป็นตัวแทนรับชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการ³⁸

³⁷ หนังสือที่ กค 0702/พ./1666 ลงวันที่ 18 เมษายน 2551

³⁸ หนังสือที่ กค 0702/พ./1701 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2557

ธนาคารได้ให้บริการรับชำระเงินค่าสินค้าหรือค่าบริการผ่านระบบ Payment โดยธนาคารจะเป็นตัวแทนรับชำระเงินค่าสินค้าหรือค่าบริการ และออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีอย่างย่อแทนผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการ การประกอบกิจการดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นการให้บริการ ตามมาตรา 77/1 (10) แห่งประมวลรัษฎากร และเนื่องจากการให้บริการดังกล่าว ธนาคารอาศัยอำนาจตาม มาตรา 9 และมาตรา 10 (11) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารฯ พ.ศ. 2509 การให้บริการดังกล่าวจึงเข้าลักษณะเป็นกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการธนาคารซึ่งตามมาตรา 91/4 (2) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับมาตรา 3 (7) แห่งพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 กำหนดให้การให้บริการดังกล่าวของธนาคารอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และกรณีธนาคารได้รับยกเว้นภาษีอากร ตาม มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารฯ พ.ศ. 2509 ไม่สามารถนำมาใช้บังคับกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรได้ ทั้งนี้ ตาม มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 ธนาคารจึงต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการประกอบกิจการดังกล่าว ตามมาตรา 85/1

แห่งประมวลรัษฎากร และผู้ประกอบการตัวแทน ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้รับชำระค่าสินค้าหรือค่าบริการ และออกใบกำกับภาษีแทนผู้ประกอบการจดทะเบียนตัวการจะต้องเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3 และมาตรา 86/5 (4) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ 198 (พ.ศ. 2538) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการขายสินค้าหรือการให้บริการอื่นตามมาตรา 86/5 (4) แห่งประมวลรัษฎากรและประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 68) เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกใบกำกับภาษีโดยตัวแทนและกำหนดรายการในใบกำกับภาษี ตามมาตรา 86/5 (4) แห่งประมวลรัษฎากร

รายได้จากการให้บริการอื่นตามปกติของธนาคาร ถ้าการให้บริการดังกล่าวเป็นกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการธนาคารที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/4 แห่งประมวลรัษฎากร และไม่ใช่กิจการที่พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 246) พ.ศ. 2534 กำหนดให้การให้บริการดังกล่าวอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ธนาคารไม่ต้องนำมาเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแต่อย่างใด

